

Migrationsverket
601 70 Norrköping

Begäran om yttrande

Inledning

Den 19 mars 2020 genomförde JO Per Lennerbrant en inspektion av Migrationsverkets medborgarskapsenhet i Norrköping (dnr 1331-2020). Inspektionen avsåg bl.a. Migrationsverkets hantering av framställningar enligt 12 § förvaltningslagen (FL) och utformningen av sådana beslut i medborgarskapsärenden. Protokollet från inspektionen bifogas denna remiss.

Med anledning av iakttagelser som gjordes vid inspektionen har JO beslutat att inom ramen för ett initiativärende utreda Migrationsverkets hantering av framställningar enligt 12 § FL.

Medborgarskapsenhetens automatiska hantering av framställningar enligt 12 § FL

I protokollet från inspektionen konstaterar JO att medborgarskapsenheten har uppgett att det enbart är framställningarna i de ärenden som fördelats till en handläggare som får en individuell prövning. Övriga framställningar hanteras inte innan de per automatik avslås 28 dagar efter att de kommit in. I motiveringen till besluten anges att, men inte varför, enheten inte hunnit avgöra ärendet. De egentliga skälen till att ärendet inte kan avgöras framgår inte. Hanteringen och motiveringen av besluten gav därmed, enligt JO:s mening, intrycket att det inte görs någon sådan egentlig prövning av frågan om ärendet kan avgöras som förutsätts i förarbetena.

Migrationsverket uppmanas yttra sig med anledning av vad som framkommit om medborgarskapsenhetens hantering av framställningar enligt 12 § FL. Yttrandet ska i den här delen innehålla verkets svar på och bedömning av följande frågor.

1. Hur förhåller sig medborgarskapsenhetens hantering av framställningar om att ett ärende ska avgöras till regleringen i 12 § FL respektive till uttalandena i förarbetena om bl.a. syftet med bestämmelsen (se prop. 2016/17:180 s. 112–116)?

2. Uppfyller enhetens motiveringar av besluten att avslå en framställning enligt 12 § FL kraven i 32 § FL? Vilka rättsliga överväganden ligger till grund för verkets bedömning av motiveringarna?
3. Vid inspektionen kom det fram att medborgarskapsenheten under en tid slutade handlägga de äldsta öppna ärendena för att i stället hantera framställningar enligt 12 § FL. Har Migrationsverket några synpunkter på den hanteringen/prioriteringen? Vilka åtgärder har Migrationsverket vidtagit för att hantera inflödet av framställningar enligt 12 § FL till medborgarskapsenheten?
4. Hur ser hanteringen av framställningar enligt 12 § FL ut på andra enheter eller avdelningar inom Migrationsverket? Förekommer t.ex. samma typ av automatiska hantering? I vilka avseenden skiljer sig hanteringen åt? Om hanteringen skiljer sig åt, varför gör den det? Finns det andra enheter inom verket som har ett motsvarande inflöde av framställningar enligt 12 § FL?

Hanteringen av framställningar enligt 12 § FL som kommer in för tidigt eller vid upprepade tillfällen

I protokollet konstaterade JO också att det av medborgarskapsenhetens redogörelse och granskningen framgår att det är förhållandevis vanligt att en framställning enligt 12 § FL kommer in innan sex månader passerat eller efter att en tidigare framställning avslagits. Enheten vidtar då ingen annan åtgärd än att informera om att framställningen inte kan prövas. Även om en enskild framhärdat i sin begäran tar enheten inte några formella beslut att avvisa en framställning som kommit in för tidigt eller efter att en tidigare begäran avslagits.

Migrationsverket uppmanas att yttra sig med anledning av vad som kommit fram avseende medborgarskapsenhetens hantering av framställningar enligt 12 § FL som kommer in för tidigt eller vid upprepade tillfällen. Yttrandet ska i den här delen innehålla verkets svar på och bedömning av följande frågor.

1. Hur ser Migrationsverket på enhetens hantering att inte fatta formella beslut när det gäller framställningar enligt 12 § FL som kommit in för tidigt eller vid upprepade tillfällen? Vilka rättsliga överväganden ligger till grund för verkets bedömning? Kan den ordning som enheten har valt medföra en omotiverad begränsning för den enskilde att få myndighetens ställningstagande prövat av domstol?
2. Vid inspektionen framkom att medborgarskapsenheten prövat framställningar som kommit in för tidigt i sak. När den enskilde återkom med en ny framställning vid ett senare tillfälle informerades denne om att framställningen inte kunde prövas. Anser Migrationsverket att en framställning enligt 12 § FL som kommit in innan sex månader innebär att en senare framställning om att avgöra ett ärende inte ska prövas? Gör det

någon skillnad om den första ansökan felaktigt har prövats i sak? Vilka rättsliga överväganden ligger till grund för verkets bedömning?

3. Hur anser Migrationsverket att medborgarskapsenheten borde hantera situationen att den enskilde inte är nöjd med verkets bedömning att en framställning kommit in för tidigt eller vid upprepade tillfällen? T.ex. att den enskilde anser att det redan gått sex månader eller inte tidigare begärt att det aktuella ärendet skulle avgöras? Vilka rättsliga överväganden ligger till grund för verkets bedömning?
4. Enligt uppgift från medborgarskapsenheten baserar sig hanteringen av framställningar som kommer in för tidigt eller vid upprepade tillfällen på centrala riktlinjer. Förekommer motsvarande hantering på andra avdelningar eller enheter inom Migrationsverket? Om hanteringen skiljer sig åt, varför gör den det? Om det är en likartad hantering, har det förekommit att någon överklagat ett besked om att deras framställning enligt 12 § inte kommer att prövas? Hur hanterades överklagandet i så fall?

Migrationsverket ska till yttrandet bifoga eventuella rutiner, riktlinjer, handböcker eller liknande dokument som behandlar aktuella frågeställningar.

Senaste datum för svar är den **4 december 2020**.

Remissvaret önskas i två exemplar. Dessutom bör myndighetens yttrande och eventuella underyttranden skickas via e-post i bearbetningsbart format till jokansli4@jo.se.

Maria Wagermark
byråchef

Föredraganden Olle Molin är ansvarig handläggare för ärendet.

Information om personuppgiftsbehandlingen hos JO finns på JO:s webbplats under <http://www.jo.se/sv/Om-JO/Behandling-av-personuppgifter/>